
HET TRAPJE DER VOORMALIGE LATIJNSCHE SCHOOL TE KAMPEN.

In de Kamper Almanak voor 1930 vindt men een scherpe reproductie naar de fraaie teekening, welke onze geachte medewerker, de heer E. D. J. de Jongh Jr heeft vervaardigd, van bovengenoemde trap met poortje, toegelicht door een korte beschrijving van zijn hand.

En omdat in dit jaar, 1932, deze trap met muur en hek werden gerestaureerd, is het dat wij daaraan een kort woord wijden en deze afbeelding ook hier doen afdrucken.

Niet zoo zeer, omdat 't hier een restauratie geldt is het, dat wij dit trapje tot onderwerp van onze beschouwing maken, want tegelijkertijd werd ook de omvangrijke restauratie van den Boventoren voltooid, maar wij doen dit wegens de bij de herstelling van eerstgenoemd bouwwerkje gevonden bijzonderheden.

De van Gildehauser zandsteen opgetrokken frontmuur, welke het trapje van de straat afsluit, was dermate bouwvallig, dat hij moest worden ondersteut. Die toestand eischte voorziening, zoodat de Gemeenteraad tot restauratie, welke wij mochten uitvoeren, besloot.

Het hek met leuning en genoemde frontmuur, alsmede de traptreden werden verwijderd. Hierdoor bleek, dat deze muur *niet op een fundament* was gebouwd. Dit gaf te denken.

En toen wij opmerkten, dat de *voegverdeeling* dezer zandsteenwerken, zeer irrationeel, naar laat-18e eeuwschen

trant was uitgevoerd, vermoedden wij terstond, dat men $\pm$ 1800 hier een groote verandering had tot stand gebracht. En die meening werd zekerheid toen wij zagen, dat de zware steenen deklijst een 18e eeuwsch profiel bezat en met een doorlopende voeg (naad!), ook in de hoeken, als een *schilderijlijstje*, het gevelvlak omsloot. Dit nu is typisch voor den tijd van de 2de helft der 18e eeuw. Wanneer men toen met *steen bouwde*, *dacht* men met *hout* te doen te hebben; men begreep niet, dat ieder materiaal zijn eigen constructie eischt.

Het was de tijd der elegance; voor het constructieve had men niet meer het orgaan. — Zoo is het ook te verklaren, dat men onder genoemden frontmuur geen fundament metselde; dit onmisbaar-constructieve element achtte men niet noodig.

Bij de restauratie hebben wij zooveel mogelijk al het oude geëerbiedigd, echter werden door ons de steenconstructies door meer rationeele vervangen en een fundament aangebracht.

Deze verandering van $\pm$ 1800 zal wellicht het werk zijn geweest van den toenmaligen Kamper stads-architect Abr. Mart. Sorg, die anders zeer smaakvol en verdienstelijk werk heeft gemaakt. — Het was de tijdgeest die hem parten heeft gespeeld.

Sorg dan zal de trap van 1631 hebben doen wegnemen en voor straatverbreding zal hij die hebben versmald, daarmede dus de oude fundeering verlatende. Want in 1631, waarvan de vroegere trap dagteekende, bouwde men soliede en maakte men ongetwijfeld het hier vereischte fundament.

Was de latere trap, dus die van thans, even breed gemaakt als de oude van 1631, wij zouden zeker onder den afgebroken frontmuur het 17e eeuwsche fundament hebben gevonden, wat, als gezegd, nu ontbrak.

Nog meer wijst op Sorg's werk en wel de deur in het poortje, waarvan de „naald” (middenlijst), die met de voor

Sorg kenmerkende laurierbladen is versierd, getuigt. Ook het oude metselwerk, onder het bordes en onder de treden, is opgetrokken van metselsteen, welke bij Sorg's werken te Kampen overal worden aangetroffen. Eveneens zijn de twee *schuine* leuninggen met de beide onderste ijzeren balusters, hier niet afgebeeld, naar zijn ontwerp gemaakt.

* *
*

Het smeedwerk, dat horizontaal op meergenoemden frontmuur staat en van 1631 dagteekent, zooals het jaartal daarop voorkomende aangeeft, was door roest deerlijk geschonden, zoodat de fraaie acanthusbladeren meerendeels waren vergaan.

Derhalve vroeg ook dit hek herstelling. En nu was het ons een groot genoegen, dat wij dit moeilijke en artistieke werk aan een stadgenoot konden toevertrouwen.

De heer *A. B. Looman*, Mr Smid alhier, heeft de zoo uiterst gevoelige vormen van het Renaissance-acanthusblad niet alleen begrepen, ook vermocht hij ze uit het stugge ijzer te smeden.

Wie ornament kent, weet dat niet zonder kennis van dezen bladvorm, kunstzin en groote technische bedrevenheid als „vuurwerker”, een goed acanthusblad kan worden gesmeed.

En dat heeft die gildebroeder van 1631 schitterend verricht. Want hij schiep een fraai stuk Renaissance-kunst-smeedwerk, wat mogelijk wel zijn meesterproefstuk is geweest.

Maar de ontbrekende bladeren weer aan het oude hek te maken, dat heeft op loffelijke wijze genoemde heer Looman gedaan. Daarmede heeft hij getoond een waardig nazaat te zijn van de gildemeesters van St Eloy.

A. J. REIJERS.

Kampen, Dec. 1932.
